

רעח

חיים שירמן

עשו לחזק את לבם בארץ גלותם .... ומהם ... ר' אוהב בן מאיר הנשיא אבן שרתמיקש (נ'א: שרסמיקאש, שרתרמיקש, שתומיקש) ור' משה בן יעקב בן עזרא וכר' ממקור זה שאב כפי הנראה גם הסופר המאוחר אבן צדיק המביא בשורה אחת (הוצ' ניוואיר שם עמ' 93) את „הר' יצחק בר יהודה נ' גיאת והר' אברהם (כן) הנשיא בר מאיר שרתמיקאש והר' משה בר יעקב נ' עזרא וכר'... על סמך דבריו של אבן דאוד נוכל להניח, כי אוהב היה בן דורו של משה אבן עזרא. שמו לא נזכר בשום מקום מלבד „ספר הקבלה" ו, זכר צדיק", ואין לזהותו גם עם אהוב (תביב) אלמהדרי, ידידו של יהודה הלוי (דיואן הוצ' בראדי ח"ב 251).

בין קטעי העיזה הגיע אלינו פיוט לפרשת יתרו אשר בראשי חרחיו חתום „אוהב בן מאיר חזק ויתחזק", ואין שום ספק שזהו שריד מפיוטי המשורר הספרדי הנשכחי. כמו כן נוכל ליחס לו את שלשת הפיוטים הנדפסים ב„חזונים" (קושטאנדינה 1580/85), היות והשם „אוהב" אינו מן השגורים בזהר ולא נדע לנו פיוטן מלבד אבן שרתמיקש בעל שם כזה. צורת הפיוטים (וסעונם) מעידים אף הם על מחבר בן האסכולה הספרדית. כדאי להעיר שהאוסן „אראלים וחשמלים" של אוהב דומה בכמה פרטים לפיוט הידוע „מלאכים ממליכים" של משה אבן עזרא.

א. פיוט לעשרת הדברות

יְאֹמַר יְיָ אֱלֹ-מֶשֶׁה

אֶלֶיךָ אֲנִלָּה צְפוּנִי נִסְלֹאוֹת אֵל
הַכֹּחַ תִּכּוֹן לְקִרְאָת־אֱלֹהֶיךָ וְהוֹאֵל
בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל.

וְעַמִּי מִזֵּי קְבוּדִי יִזְהַר
בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי אֵלַי יִנְהַר
יִשְׂרָאֵל נֶגַד הָהָר.

ה

הָהָר חֲמַדְתִּי לְשִׁבְתְּ דְּבָרֵי בּוֹ לְנֶקֶב
אוֹהֲבֵי אֲבִרְךָ וְאֵיבֵי אֶקֶב

י במקום אחר (עמ' נד) מספר אבן דאוד שהר"ף ברח מאפריקה לספרד בשנת דתתמ"ח (= 1088) ושם „כבדו ונשאו ר' יוסף הנשיא בר' מאיר בן מהאנר" ובמקום „מהאנר" יש גם נוסח „שרתמיקש". קשה להכריע אם באמת מהאנר ושרתמיקש היינו הך או שהמעתיק ערבב את שניהם בסעות. ראה גם כן בערך יוסף אבן מהאנר בסדר השלישי של המאמר הזה.
י על אודות כתב יד זה ראה מ. זילאי ב„ידיעות המכון לחקר השירה העברית" כרך כ עמ' שנה מס' 83.

רעט

המשוררים בני דורם של משה אבן עזרא ויהודה הלוי

- י כה תאמר לבית יעקב.
אתם ראיתם פעלי
ועי קדוש תהיו לי
אם-שמוע תשמעו בקלי.
ויבא משה ויקרא לזקני העם.
טו באמת סדר דת עניני
דברים טובים לפני נאמני
אשר צוהו יי.
כ בלב תמים יחד כל-המוני
קבלו וערי גם זקני
וכל אשר-דבר יי.
מענה לשון מאת מושיעם
בערכם לב לשמע אמרי-נעם
יגד משה את-דברי העם.
כה אל אשר נפלאות עושה
גאם עם בה יחסה
כל אשר-דבר יי נעשה.
וילמר יי אל-משה.
ל אור כנבר חלציה להשפיע טובותם
וקדשתם היום לטהרתם
ומחר וכבסו שמלתם.
שימו גבול כיום להר קדשי
וצאונו חקים רצתה נפשי
והיו נכנים ליום השלישי.

א כ"י אקספורד 2710/6 דף 49א "מעמד ושמע יתרו".

א. שמ' יס סועור / ג. עדה"כ עמ' דיב / ג. שמ' יס א / ו. ראה שמ' יס יא / ז. שמ' יס ב / ט. ראה בר'
כו כס. דב' כד ס / י. שמ' יס / יב. שמ' יס / יג. שמ' יס ה. בכ"י: תשמעון / יד. שמ' יס ו / טז. שמ'
יס ט / כ. שמ' יס ח (שם כתוב: כל) / כג. שמ' יס ט. כו. שמ' יס ח / כח. עדה"כ איוב לח ג / כס.
ערב"כ שמ' יס י / לא. ראה שמ' יס יב / לג. שמ' יס יא.

רס	חיים שירמן
לה	רצונם אמלא להנחילם הר המר עשרת הדברים אם ישמרו שמר והגבלת את-העם סביב לאמר. ויבא משה ויקרא לזקני העם. חסן הקר אהיה אשר אהיה שמר-נא ואל-תנע בו יד כי למות יהיה אם-בהמה אם-איש לא יחיה.
מ	זרזים ביוצר ושמרתם שמחו בדברי שומע נאקתם ויכבסו שמלתם. קול ציר צור עולמים האזינו באמ[רו] למע רחומים היו נכנים לשלשת ימים. ויאמר יי אל-משה. ודאי קרא אלי ואני אענה יהי קלת וברקים בשלישי הממנה ויחרד כל-העם אשר במחנה.
מה	נצח ישראל אשר אחריו נהים נאם לנאמן הוצא את-העם הכמהים לקראת האלהים. תמד בכסא כבודי נחסה בצלליו כי הקר בוער מאליו מפני אשר ירד עליו. ויבא משה ויקרא אל-זקני העם. חזק השופר אל-יתמיהכם וכבוד ויביו
נ	
נה	

לו. שמ' יס יב / לו. שמ' יס ז / לח. עדה"כ שמ' ג יד / לס. ראה שמ' יס יג / מ. שמ' יס יג / מנ. שמ' יס יד / מו. שמ' יס סו / מס. עדה"כ שמ' יס סו / נ. שמ' יס סו / נג. שמ' יס יז / נו. שמ' יס יח / נז. בכ"י: אל העם / נח. ראה שמ' יס סו / יס / ס. תה' סח ב (שם כתוב: יסוצו) / סא. עדה"כ שמ' יל ח / סג. תה' סח סו. / סד. ראה משלי ח כב ל. הכוונה היא לתורה. / סה. עדה"כ דנ' יב יג / סו. מיכה ז סו. ב ד. א 8298 - שירים וזמירות. קונסנסטנטנופול 1545 מס' 43: "רשות נאה לשמחת תורה" א. ראה משלי ל ח סו / ב. ראה משלי גו / ד. עדה"כ תה' קמט ו.

רסא

המשוררים בני דורם של משה אבן עזרא ויהודה הלוי

כִּי לַעֲתִיד לְבֹא יִנָּאֵל אוֹהֶבֶז

יָקוֹם אֱלֹהִים וְסוֹצוֹ אוֹיְבָיוֹ

ס

וְכָרוּ עֵשֶׂן יוֹם זֶה כְּעֵשֶׂן כְּבָשָׁן

לַעֲתִיד לְבֹא יִהְיֶה לְתִימְרוֹת-עֵשֶׂן

הַר-אֱלֹהִים הַר-בָּשָׁן

קִנְיָה לָדָם כָּל-יֹצֵיר יוֹמִים

כִּי בָּה לְטוֹרְלִי יַעֲמֵד עִם-מַחְנֵי

סה

כִּימִי צֹאתָה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם

ב. רשות לגשמת

--- / --- / --- // --- / --- / ---

אֲשֶׁר לְבִי וְכִלְיוֹתַי וְסָחִי / יְהוּדָה לָךְ רָצָה-נָא אֶת-שַׁבְחִי

וְהַלְבִּינָה כְּמוֹ-שֶׁלֶג פִּשְׁעִי / וְהוֹסִיעָה לִּי אֶת-אֲרָחִי

הַבִּינִי דְרָכֶיךָ וְקַבֵּל / תַּסְלוֹתַי כְּנִיחוֹתַי וְשִׁחִי

בָּה אֶבְטַח וְרוּחִי לָךְ תִּהְלָל / וְנִשְׁמַת כָּל-בְּנֵי אָדָם וְכָל-חַיִּי

ג. רשות לגשמת

--- / --- / --- // --- / --- / ---

אֱלֹהִים הוּא אֲשֶׁר בָּרָא בְּחִכְמָה / קִצּוֹת אֶרֶץ וְאָדָם עִם-בְּהֶמָּה

וְהִתְחִיד אֲשֶׁר אֵין לוֹ מָרִים / וְהִיָּצַר יִצִּירָתוֹ תְּמִימָה

הַבִּינִי בָּעֵת עֲמָדִי לְסִפּוֹר / שְׁבַחֲךָ אֲשֶׁר לָךְ עוֹ וְעֲצָמָה

בְּכָל-לְבִי אֶהְלֶלְךָ אֱלֹהִי / כְּמוֹ שִׁמְךָ תִּהְלָל כָּל-נִשְׁמָה

ד. אוסן

(--- / --- / --- / ---)

אָרְאָלִים / וְחֲשָׁמְלִים / לְאֶלְפִים / וְרִבּוֹאוֹת

וְקִבְצִים / וּמַעֲרִיצִים / בָּרַב אֵימוֹת / וְעוֹרָאוֹת

ג. ד. א 1238 * (אותו הפיוט נזכר שם גם תחת א 4606 וא 1151; צונץ LG עמ' 587 ונחלת שר"ל עמ' 113).

חזונים (צלום הספר שנעשה בשביל המכון לחקר השירה על פי האקסמפלר של בית המדרש לרבנים בני יזרק ברשותו האדיבה של פרופסור א. מארקס) דף 16 חזון שבת בראשית. רשות לרבי אוהב ו"ל" - ד. עדה"כ תה' קמטו.

ד. ד. א. - חזונים דף 75a יאוסן לרבי אוהב ו"ל" (בתוך הקבוצה "חזון לתאני יום ליל פסח"). א. ראה יש' לגז' יח' א כו.